

nabij-dood ervaringen, sterven(sbegeleiding) en rouw

lezing 20 november

De dood, ons eigen (toekomstig) overlijden en dat van onze naasten, zijn één van de meest confronterende ervaringen in ons leven. Het bewustzijn van onze sterfelijkheid is uniek voor de mens, het maakt ons tot mens en geeft ons de potentie om religieus te zijn (of niet).

In het ouder worden, het palliatief ziekteproces en aan het sterfbed stelt de dood ons existentiële vragen. Wie ben ik, waarom ben ik hier en waar ga ik naar toe? De nabijheid van het sterven van een naaste kan ons voorbereiden op ons eigen overlijden en daarmee ons leven diepgang geven en ons aansporen tot zingeving.

Daarom sta ik als (antroposofisch) arts vooral als mens naast de stervende, met al mijn beperkingen, mogelijkheden, ervaringen en in bescheidenheid dienstbaarheid oefenend.

Het stervensproces is veranderd, het is gemedicaliseerd geraakt en de vraag naar autonomie, naar het in eigen regie nemen van je eigen stervensproces is enorm toegenomen. Dat stelt ons voor mogelijkheden en dilemma's. Hoe voorkomen we therapeutische hardnekkigheid en wat is een optimaal palliatieve zorg, medisch, psycho-sociaal en existentieel? Hoe gaan we om met de mogelijkheid van euthanasie? En hoe kunnen orgaandonatie in een ruimer perspectief onderzoeken?

Hoe kan rouwverwerking een vernieuwde relatie worden met de overledene, kunnen zij elkaar ondersteunen en hoe kunnen we dit plaatsen in perspectief van de bijna-dood ervaringen?

Op deze avond wil de spreker graag zijn zoektocht samen met u verder onderzoeken.

spreker	Egbert van Wijk, 53 jaar, gehuwd & (groot)vader antroposofisch/homeopathisch huisarts(opleider) & psychotherapeut projectleider bij het lectoraat Antroposofische Gezondheidszorg, Hogeschool Leiden
wanneer	donderdag 20 november – 20.00 uur
organisatie	Antroposana, afdeling Eindhoven
locatie	Novaliscollege, Sterrenlaan 16, 5631 KA Eindhoven
bijdrage	€ 5,00 voor leden van Antroposana, € 7,50 voor niet-leden
informatie	Henk Verboom, tel. 06-150 54 471 - henkverboom@hetnet.nl